

reményvesztett, életúnt személyeknek szánta szerzőnk, olyanoknak, akikre érvényesek Graham Green szavai: "... néha úgy rémlett neki, hogy az egyetlen, amit megoszthat másokkal: a kétségbeesés". Ezek az emberek azután "hívják a halált", mert nem higgadtan mérlegelik az élet értelmét, hanem egzisztenciális pánik kerítette hatalmába őket. Menni kell, de más utat nem látnak, csak a halált. Bírója önmagának, mert halálos ítéletet mond ki önmaga felett. Önmaga hóhéra is akar lenni egyben, hisz önnön kezével akar véget vetni életének. A szerző felszólítja az ilyen testvérét: "Várjon és olvassa el a levelekben írottakat. Az élet kérdéseit, a halál siettetését lássa másvalaki szemével is" (8.o.). A családottakhoz így beszél: "A rész miatt ne áldozd fel az egészet. Rossz üzlet lenne. Nem éri meg. Rész helyett egész: betegség helyett magad? kudarccal helyett magad? csalódással helyett magad? másvalaki helyett magad?" (14.o.) Bemutatja, hogyan ítéli meg a "többség" az öngyilkost: "Átmeneti örültség vette hatalmába, nem tudta, mit tesz, megháborodott" (23.o.). Történetekkel: Gróf Monte Christórol (24.o.), Raskolnyikovról (28.o.) stb. próbál higgadt mérlegelésre serkenteni. Beszél az életútnak az életről a halál után (41.o.). Az öngyilkosság olyan, mint a kísértés a kárhozatra (51.o.), de a kísértés legyőzhető: az élet Istene átölelheti bűnöst: Nem ítélke el. Az elvárkozás lehetőségénél erősebb a tény: Isten mindenkit üdvözíteni akar. Az "elhagyottaknak" odakiáltja a szerző: "Valaki mindig szeret!" (59.o.)

Az öngyilkosjelölt csak akkor szabadulhat béklyóitól, ha megismeri, elfogadja és megszereti önmagát. Ezért kéri őt a szerző: Szeresd azt, ami vagy, szeresd azt, aki vagy, szeresd azt, aki lehetsz! (68.o.) A gyógyulás céljából tanácsokat is olvashatunk: Napi munkádat képességeid szerint legjobban végezd el... Tégy jót... Olvass naponta... Zene nélkül ne muljék el napod... Naponta vedd észre a természet éléd kerülő szépségét... Ajándékozod meg magad néhány perces csönddel... Szíved szomjas az örömről. Adj neki inni... (70-71.o.). Addig, míg a problémák terhe alatt roskadozó képes elbeszélni valakinek saját nyomorúságát, van még megoldás. Ezért kéri szerzőnk is olvasóját: "Beszélj!" Megadja a budapesti, szegedi, pécsi, győri és debreceni Lelki Segélyszolgálat telefonszámait (75.o.).

Faust, Goethe főhőse mérget öntött poharába és szájaéhoz emelte. S ekkor karének hangzott fel: "Krisztus feltámadt! Halandó emberek, mind örvendezetek, elmosta vétketeket, az ősi átkot!" – Faust keze megállt. Nem itta ki a méregpoharat.

Könyvünkben kiolvashatjuk: Roppant ereje van a hitnek és vallásos meggyőződésnek. Mert hinni Krisztusban annyit jelent, mint kézenfogva jámi vele. A kereszt gyötrelmes fáján ragvog a dicsőséges élet.

Baranyi I.

Virt László: Márton Áron, a lelkiismeret apostola. Ecclesia, Budapest 1988. 262 o.

Márton Áron olyan fiatal székely katolikus pap volt Erdélyben a harmincas évek elején, aki tudta, hogy küldetése van. Tudatában volt annak, ki küldi őt, kihez és milyen körülmények között. Bár Európa szegélyén élt, nem vesztett bele a helyi gondokba, "nem vált provinciális megpézzérré" (10.o.), a rábízott népet egyetemes eszmékkel és mértékkel vezette. Egyházi megújulást szervezett. Ökumenikus szemlélettel rendelkezett: nem védekezett és nem készült ellentámadásra, hanem az egymásratalálás útjait egyengette. Már a Zsinat előtt vallotta, hogy minden hívőnek apostoli küldetése van.

Márton Áronra alkalmazhatjuk saját szavait, melyeket magyar, román és bulgár akadémikusoknak mondott saját székesegyházáról 1956 szeptemberében: "a székesegyház... a keresztény építőművészet egyetemes formanyelvén, de magyar dialektusban a keresztény eszmék egyik tiszteltetreméltó kifejezése..., mint... hitvallás hirdeti a maga változatlan igazát...."

Szerzőnk nemcsak Erdély nagy személyiségét mutatja be, részletesen ismerteti Márton Áron püspök írásait és gazdag képdokumentációval is kedveskedik. Amikor a könyvben lapozgatunk, nagy tisztelet tölt el minket a történelmi nagyság láttán.

Adalbertus